

Rapusyöttitesti – särki ylivoimainen

Perimätiedon mukaan rapusyöteistä parhain on kissan liha. Sitä on kuitenkin harvoin tarjolla, ja kalalla rapuja mertoihin tavallisimmin houkutellaan, mutta lenkkimakkaraa ja eineslihapulliakin kerrotaan käytetyn, ja markkinoilla on myös kaupallisia rapusyöttejä. Testasimme koeravustusten yhteydessä, mikä rapuja eniten houkuttaa, ja särki voitti.

Kuvat: Joonas Rajala

Yläkuva: Mertojen lasku käynnissä. Merrat on valmiiksi avattu, syöttirasiat valmiina tuhdolla, selkäsiima, jossa on joka merralle numerolaput, juoksee veneen pohjalla olevasta sangosta sitä mukaa kuin mertoja veteen solautetaan.

Alakuva: Koettaessa ravut varistetaan astiaan ja käsitellään merta- ja samalla tässä pyynnissä syöttikohtaisesti.

Syöttitesti tehtiin käyttäen neljää 25 Evo-merran jataa kolmena peräkkäisenä yönä aina eri pyyntipaikassa, ja se käsitti kaikkiaan 1,35 km rantaviivaa ja kaikkiaan 274 mertayötä. Testatut syötit olivat:

- särjen pala, itsestään selvä koeravustuksissa käytetty vertailukohde
- ahvenen pala, yleiskala, jota saa helposti ongella kotitarveravustukseen
- sian sydän, usein rapusyöttinä mainittu, kaupasta helposti saatava ja kohtuudellinen vaihtoehto
- Trappy-rapusyötti, oriveteläisen Ruokosen Rapu Oy:n? maahantuoma kalajauhopohjainen hieman joustava pelletti
- Weke Houkutus, Weke katiskan valmistaja Veikko Hakalan kehittämä täysin kasvipohjainen kuiva pelletti

Syöttien käyttö määriteltiin jadoittain ja mertanumeroittain ennalta satunnaislukutaulukon avulla sen varmistamiseksi, että mertaa laskettaessa ei voida vaikuttaa eri syöttien sijoitteluun pyyntipaikan suhteen. Syötit laitettiin mertoihin syöttirasioissa.

Testiin osallistuneet syötit rasioissaan valmiina mertaan pantaviksi, vasemmalta lukien: Trappy, Weke, sian sydän, ahven ja särki. Kuva: Joonas Rajala

Kokonaissaalis kuvaa loppukesän tilannetta rapukannassa

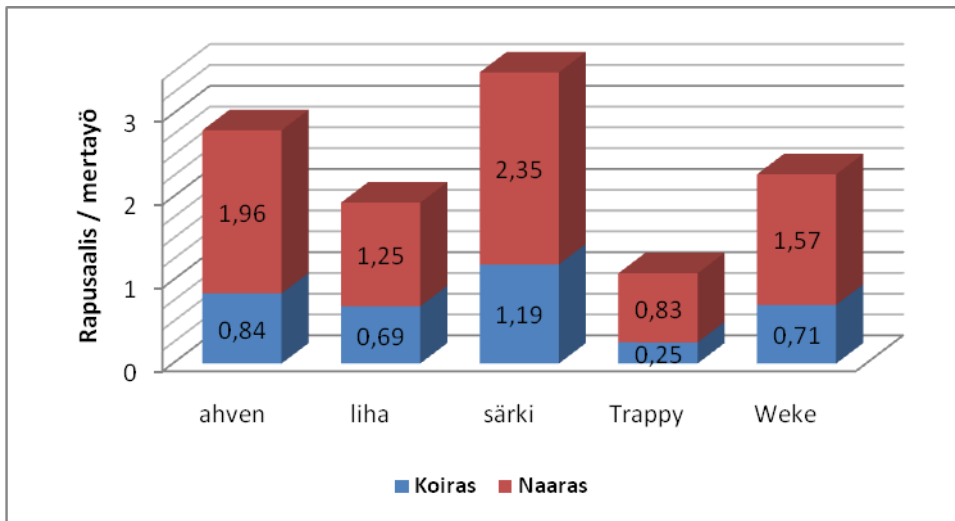
Testiryhmä oli liikkeellä rapukauden loppupuolella, jo harvennetussa populaatiossa, jossa isot ravut olivat vähissä. Tilanne ei kuitenkaan vaikuttane itse syöttitestaukseen, ja voi olla jopa niin, että kun suuret ”goljatit” eivät ole pelottelemassa pieniä, pääsee syötin houkutus tasapuolisimmin esiin.

Syöttivertailun saalis oli 625 täplärapua, eli 2,28 rapua per mertayö; paras jata antoi 3,52, huonoin tasan 1,00 täplärapua mertayötä kohti. Rapusaalisseurannoissa rapukauden keskisaalis on vaihdellut 2,4 - 4,4 täplärapua/mertatyö -tasolla (katso [Rapusaalisseurannat](#)). Koko saaliin täplärapujen keskipituus oli 91,6 mm ja jatakohtainen keskimitta vaihteli 85 ja 102 mm välillä, mikä on pienempi kuin keskimäärin rapukaudella. Koiraat olivat naaraita hieman pienempiä (90,6 / 92,1 mm) ja niiden osuus oli ilmeisesti kesän viimeisen kuorenvaihtonsa vuoksi aliedustettuja, koiraita oli vain noin 32 % saaliista, kun populaatiossa suhde on useimmiten lievästi koirasvoittainen.

Syöteillä on eroja

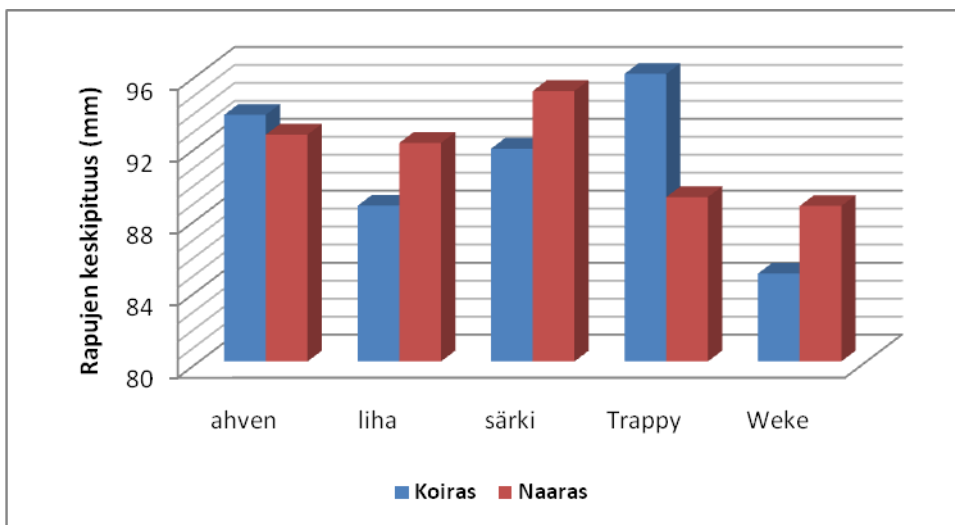
Kyllä ravustava kansa tietää – särki on rapusyöteistä paras! Särkisyöteillä varustetuista merroista saatiin 3,54 täplärapua pyyntiyötä kohti, kun toiseksi tulleen ahvenen houkuttavuus oli 2,80. Heikoimmin menestyi Trappy (1,08) ja yllätys oli lihan, eli sian sydämen (1,93) häviäminen Wekelle (2,27).

Saalis mertayötä kohti eri syöteillä

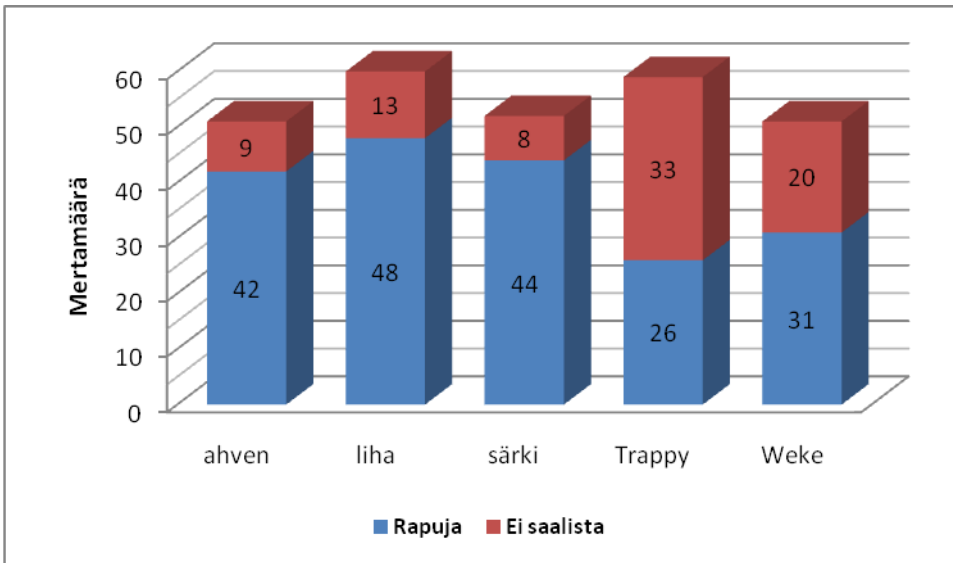
Trappy houkutti naaraita enemmän kuin koiraita. Kun koko saaliin koiras-naarassuhde oli 32/68, se oli Trappymerroissa 23/77. Sian sydän kelpasi parhaiten koiraille (36/64), mutta ero keskiarvoon ei ole suuri. Särjellä puolestaan saatiin keskimäärin suurimmat yksilöt (93,0 mm) ja Wekellä pienimmät (87,4 mm). Eri-tyyseen pieniä olivat Weken houkuttelemat koiraat, keskipituus vain 84,9 mm.

Saalisrapujen keskipituus eri syöteillä

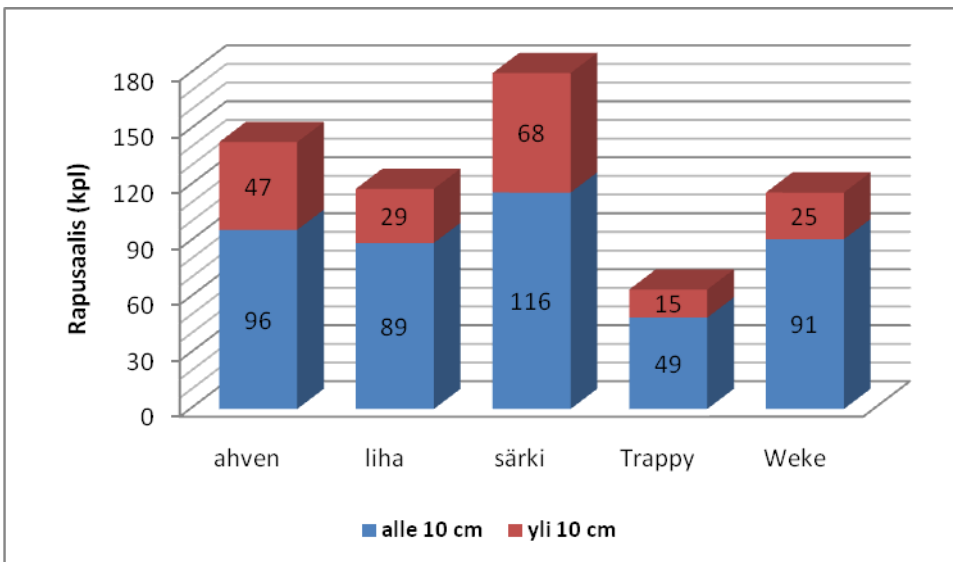
Ravustajaa harmittavat eniten tyhjät merrat. Tässä häviöjä oli Trappy, jolla syötetetyistä 59 merrasta peräti 33 eli 56 % nousi tyhjinä. Särki oli tässäkin paras, tyhjiä mertoja 8/52 (15 %), mutta ei ahven särjelle paljon hävinnyt (18 % tyhjiä).

Ravulliset ja ravuttomat merrat

Pataan pantavan kokoisia rapujahan kuitenkin eniten tavoitellaan. Syöttitestin koko saaliista 21,5 % ylitti 10 cm rajapyykin (Raputalousohjelman kirjanpitäjäsaliissa yli 10 cm täplärapujen rapujen osuus on reilusti yli 50 %). Särjellä isoja rapuja tuli eniten (37 % kaikista särjellä saaduista). Ahven hävisi niukasti (33 %) ja tässä suhteessa liha (25 %), Trappy (23 %) ja Weke (22 %) olivat lähellä toisiaan.

Yli ja alle 10 cm saalis

Suosi särkeä, sitä ravutkin suosivat

Kaikki havaitut ja mitatut rapusyöttitestin tulokset osoittavat vanhan tutun särjen paremmuutta muihin vertailussa olleisiin syötteihin nähden. Yhteenvetotaulukko keskeisistä tuloksista ja ”kokonaisvaikutelma” eri syöteistä sijalukupisteiden muodossa (paras syötti saa kussakin kategoriassa arvon 1 ja heikoin arvon 5) kertoo, miten ravut kuitenkin luonnontuotteita arvostavat.

Syöttivertailutestin tulokset

Syötti	Ahven	Liha	Särki	Trappy	Weke
Testattuja mertaöitä yhteensä	51	61	52	59	51
Kokonaissaalis (yksikkösaalis)	143 (2,8)	118 (1,9)	184 (3,5)	64 (1,1)	116 (2,3)
Yli 10 cm rapujen osuus saaliista	32,9 %	24,6 %	37,0 %	23,4 %	21,6 %
Koettaessa tyhjiä mertoja (osuus)	9 (18 %)	13 (21 %)	8 (15 %)	33 (56 %)	20 (39 %)
Syötin kestävyys yön yli	100 %	100 %	100 %	100 %	44 %
Sijalukupisteet yllä olevasta yhteensä	8,5	13,5	5,5	16,5	16,0

Särki on järkeä ravustuksessa ja sitä on vesissämme varmasti riittämiin. Kun yhtä rapua kohti kuluu noin 35 grammaa kalasyöttiä ja maamme vuotuinen rapusaalis kerrotaan tällä, saadaan rapusyöttien käytöksi Suomessa suunnilleen 250 tonnia. Tutkimuslaitoksen *koeravustuksissa pysyttelemmekin pakastesärjessä koeravustuksien vertailukelpoisuuden säilyttämiseksi, mutta vapaa-ajan ravustajille ja mökkiläisille keinosyötit tuovat helppoutta ravustukseen ja kyllä niillä rapujuhlatarpeet pöytään saa.*